N°. 88. 1857.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 23 Julij.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags. Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte of doodbekendmakingen enz., van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.
Voor elke plaatsing moet 35 cent voor zegel worden betaald. De betaling geschiedt kontant.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Editie van woensdag avond 4½ ure.

Aankondigingen

VAN HET RIJKSBESTUUR, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN

OPROEPING.

Ter uitvoering van het door den raad der gemeente Goes, bij besluit van den 11 april 1853 gearresteerd plan van verevening en vernietiging der OBLIGATIEN der gevestigde schuld ten laste dezer gemeente, welk plan in de Goessche courant van den 2 junij 1853 is opgenomen, worden door burgemeester en wethouders van de zelfde gemeente, de houders der voorzeide obligatien uitgenoodigd, om in de maanden augustus en september dezes jaars, aan den burgemeester schriftelijk aangifte te doen, van die obligatien met opgaaf van dagteekening, nommer en bedrag van het kapitaal, welke zij genegen zullen zijn in den loop dezes jaars, tegen kontante betaling van 30 pct. van de obligatien wegens achterstelligen intrest, loopende ad 1 pct. welke voluit betaald wordt, en die vóór alle anderen zullen afgelost worden; — en van de overige obligatien (waarvan de intrest met ½ betaald wordt), die uitgegeven ten intresse van 2 pct. met 20 ten honderd; — die ten intresse van 2½ pct. met 25 ten honderd; — die ten intresse à 3 pct. met 30 ten honderd; — die ten intresse à 3½ pct. met 35 ten honderd; — die ten intresse à 4 pct. met 40 ten honderd, en met betaling van den intrest tot het einde van dat jaar, uit de gemeentekas te doen aflossen; en welke alsdan in de aflossing of uitloting ter aflossing zullen worden begrepen.

De biljetten van aangifte zijn gratis verkrijgbaar ten secretarie dezer gemeente.

Zullende deze advertentie worden geplaatst in de Staats-, Middelburgsche en Goessche couranten.

Gedaan ten raadhuize van Goes, den 18 julij 1857.

Burgemeester en wethouders voornoemd,
M. P. BLAAUBEEN.
De secretaris,
H. C. PILAAR.

Advertentie.

Burgemeester en wethouders van Goes verwittigen bij deze de belanghebbenden:

dat de gewone **Jaarmarkt** binnen deze gemeente zal worden ingeluid op zaturdag den 15 augustus en beginnen op dingsdag den 18 daaraanvolgende en eindigen op dingsdag den 1 september daarna;

dat op dezelve geene kwakzalvers, horoskooptrekkers en dergelijke toegelaten, en alle draaiborden, dobbelspelen, rijfelaars en bedelaars geweerd zullen worden;

dat de aanvragen om plaatsen, vóór den hierhoven bepaalden aanvang der jaarmarkt, vrachtvrij en met opgave der benoodigde breedte in nederlandsche ellemaat, zullen moeten geschieden aan de marktmeesters A. J. A. P. van Calmthout en J. Visser Az., aan welke een ieder, alvorens te kunnen worden toegelaten, deszelfs patent zal moeten vertoonen; voorts dat geene nadagen zullen worden toegestaan.

Gedaan ten raadhuize van Goes, den 18 julij 1857.

Burgemeester en wethouders voornoemd,
M. P. BLAAUBEEN.
De secretaris,
H. C. PILAAR.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 22 julij.

Heden heeft de opening plaats gehad van de stembussen voor de verkiezing van gemeenteraadsleden. Te Middelburg, waar het getal kiezers bedraagt 784, zijn ingeleverd 351 briefjes, waaronder 5 van onwaarde, zoo dat er 346 geldige stemmen waren, en dus de volstrekte meerderheid 174. Daarvan zijn uitgebragt op de heeren dr. M. H. Damme 323, jhr. mr. M. C. Paspoort van Grijpskerke 318, Z. Snijder 292, mr. P. J. G. van Diggelen 280, P. van de Graft 273, A. H. G. Fokker 45, J. J. de Kanter 39, mr. N. C. Lambrechtsen 38, mr. D. A. Berdenis van Berlekom 21, J. C. le Nobel 16 en mr. W. C. Borsius 15 stemmen, terwijl de overige onder 24 personen verdeeld waren. Alzoo zijn herkozen de vijf eerstgenoemden, die als raadsleden aan de beurt van aftreding waren.

Voor de buitengewone vacature, veroorzaakt door het overlijden van den heer A. J. van Teylingen, zijn mede 351 briefjes ingeleverd. Daaronder waren 15 van onwaarde, blijft 336 geldige stemmen en dus de volstrekte meerderheid 169. Hiervan bekwamen de heeren mr. W. C. Borsius 173, mr. N. C. Lambrechtsen 139, A. H. G. Fokker 7, J. J. de Kanter 3, jhr. mr. A. W. Snouck Hurgronje en mr. D. A. Berdenis van Berlekom elk 2 stemmen en 10 personen 1 stem. De heer mr. W. C. Borsius is derhalve tot raadslid verkozen.

Te Vlissingen zijn ingekomen 192 biljetten, waarbij een van onwaarde en 3 blanco, zoodat er 188 geldige stemmen zijn uitgebragt en de volstrekte meerderheid 95 was. Zijn uitgebragt op de heeren L. K. Turk 148, D. Uijttenhooven 146, dr. J. W. Callenfels 142, J. F. R. Schultz 113, W. van der Os 109, A. Ruijsch 49, J. B. de Grooff 39, B. Flander 17, M. A. van Goethem 11 stemmen, terwijl de overige onder verschillende personen verdeeld waren. De vijf eerstgenoemde personen zijn derhalve verkozen, waarvan de vier laatsten bij vernieuwing.

Te Goes, waar het getal kiezers 337 bedraagt, zijn ingeleverd 130 briefjes, waarvan 5 blanco, blijft 125 geldige stemmen en de volstrekte meerderheid 63. Daarvan zijn uitgebragt op de heeren mr. M. P. Blaaubeen 111, mr. W. G. de Knokke van der Meulen 105, P. A. Hochart 66, en mr. P. H. Saaymans Vader 63 stemmen, zoo dat alle aftredende leden zijn herkozen.

Het provinciaal blad van Zeeland, no. 61, bevat een besluit van gedeputeerde staten van 17 dezer, bepalende dat de keuze van een lid der provinciale staten ter vervanging van den heer B. Bomme, die als zoodanig zijn ontslag heeft genomen, in het hoofdkiesdistrict Middelburg zal plaats hebben op dingsdag 11 augustus e. k. en de dag der herstemming, des noodig, op dingsdag den 25 dier maand.

Bij de kamer van koophandel en fabrieken alhier ligt ter inzage: 1. Opgave van de beweging der zee- en rivierscheepvaart in de haven van Hamburg, gedurende 1856; 2. Opgave nopens den handel en scheepvaart van Groot-Brittanje en Ierland, over de maand en de vijf maanden, eindigende met 31 mei 1857; 3. Overzigt der scheepvaartbeweging in de haven van Altona, over 1856; en 4. een exemplaar van het verslag der commissarissen voor de britsche visscherijen, wegens hunne verrigtingen over het jaar, eindigende den 31 december 1856.

□ Het lijk van een jeugdig zeilmakersgezel, genaamd Wonderghem, die ruim 14 dagen geleden te Vlissingen is verdronken, werd heden ochtend voor die haven uit de Schelde opgehaald.

— In de afgeloopene week hadden drie ongelukken plaats aan boord van Zr. Ms. schroefstoomschip Groningen, hetwelk aldaar in 's rijks dok ligt. De kommandeur der marine van Hoek viel van het dek in het ruim neder en bezweek spoedig aan de gevolgen van zijnen val. — Vrijdag daarop deed de zoon van eenen tweeden kommandeur der marine, genaamd Willemse, een val aan boord, als een gevolg waarvan hij zaturdag daarop is overleden, terwijl een derde persoon dien zelfden dag een ijzeren bout op het hoofd viel, waardoor hij ernstig gewond werd.

Jl. vrijdag morgen omstreeks 4½ ure brak boven de omstreken van Axel een allerhevigst onweder los; het ruischte zoo in de lucht als of er ettelijke wagens in galop over den straatweg reden; er vielen onder Zaamslag en Boschkapelle stukken ijs grooter dan hoendereijeren. De daardoor ontstane schade aan de veldgewassen in die beide gemeenten is dan ook zeer aanzienlijk; verscheidene paarden op het veld werkzaam, gingen van schrik op hol, waardoor de zoon van den landbouwer Willem Dieleman onder Zaamslag onder het tuig geraakte en zoo ernstig gekwetst werd dat alle hoop tot behoud van zijn leven verloren is; ook een ander landbouwersknecht brak zijn schouder, terwijl een 5jarig paard van H. de Regt zich van schrik dood liep. De oudsten van jaren kunnen zich zulk weder niet herinneren.

Ook in de gehuchten Lamzwaarde en Kuitaart is de vernieling verschrikkelijk geweest; duizende dakpannen zijn onder den val van ijsbrokken ter grootte van een vuist verbrijzeld; alle naar den wind gekeerde, en niet door luiken gedekte vensterruiten werden aan stukken geslagen; het gevogelte dat zich in het veld of in de boomen bevond werd gedood. Wat de veld- en tuinvruchten onder dit verschrikkelijk onweder geleden hebben, laat zich ligtelijk begrijpen.

× Men kent de groote zorg, die sedert eenige jaren en te regt wordt besteed aan de volledig- en bruikbaarmaking van het Bijblad of Verslag van de handelingen der staten generaal. Terwijl het laatste bewijs van die zorg — een uitvoerig register op de Bijbladen van 1847—1853 — nog geene volledige uitvoering heeft gekregen, is men reeds weder op het denkbeeld gekomen eener andere verbetering. Men wil namelijk ook de vroegere handelingen der tweede kamer over het tijdperk van 1815—1847 in den vorm van het Bijblad het licht doen zien. Zijn wij wel onderrigt, en wij meenen het te zijn, dan moeten op de raming der voor de tweede kamer benoodigde uitgaven in 1858 reeds gelden zijn aangevraagd om dat denkbeeld, dat om zijne nuttige strekking zeker alle aanbeveling verdient, te verwezenlijken.

Door de Nederlandsche handelmaatschappij zijn weder 6 schepen bevracht; 5 voor Amsterdam en 1 voor Schiedam.

Men zegt dat, behalve de minister van Rappard, ook de heer Forstner van Dambenoy de portefeuille van oorlog wenscht neder te leggen.

Volgens de Amsterdamsche courant heeft de keizerlijke commissie de 200,000 fr. uit het testament van Napoleon I verdeeld onder 500 legatarissen, waaronder 46 in Nederland woonachtig, die elk 400 fr. bekomen, mits nog in leven zijnde, daar zij anders door andere sollicitanten worden vervangen.

Men leest in de Staats courant:

Ten einde de afzenders van telegrafische berigten zich zouden kunnen vrijwaren voor het ongerief of nadeel, dat uit eene afwijzing der door hen ter verzending aan te bieden tijdingen kon ontstaan, worden zij herinnerd aan het bepaalde bij art. 16 van het reglement van 5 januarij 1854 (staatsblad no. 1) volgens hetwelk in de berigten geene uitschrappingen, doorhalingen of verbeteringen mogen voorkomen, en de afzender gehouden is, het berigt zelf over te schrijven, wanneer hij wenscht iets daarbij te voegen of daaruit weg te laten.

Luidens een met de jongste mail bij het departement van kolonien uit Suriname ontvangen berigt, gedagteekend 21 junij jl., heerschten de mazelen nog op de plantages, en was de kinkhoest onder de kinderen bijna algemeen geworden.

Overigens bleef de gezondheidstoestand in die kolonie voldoende, en heerschte rust en orde allerwege.

Benoemingen en besluiten.

Benoemd tot ridder der orde van de Eikenkroon dr. L. Mulder, hoogleeraar te Deventer, sekretaris van het 12e nederlandsch landhuishoudkundig kongres.

Marine en leger.

Uit Curaçao wordt van 20 junij geschreven, dat Zr. Ms. brik Venus, komm. kapt.-luit. ter zee R. van Voss, van Suriname aldaar is binnengeloopen. Zr. Ms. brik Sperwer, komm. kapt.-luit. ter zee J. C. Baak, was den 26 mei uit Hellevoetsluis aangekomen. Zr. Ms. brik Lynx, komm. kapt.-luit. ter zee G. van Voss, zou den 24 junij naar Nederland terug keeren. De 1ste luitenant P. M. Netscher is benoemd tot adjudant van den gouverneur van Suriname.

— Gedurende de maand september aanstaande zullen in de omstreken van 's Hertogenbosch vereenigd worden vijf bataljons infanterie, als: drie van het 2de regement aldaar garnizoen houdende, een bataillon van het 4de regement uit Breda, benevens twee eskadrons kavalerie van het 1ste regement dragonders en eene halve batterij veld- of rijdende artillerie, om tijdelijk tot eene brigade te worden zamengetrokken, over welke troepen het bevel zal voeren de generaal-majoor Rigot de Begnins, Zr. Ms. adjudant in buitengewonen dienst, en kommandant der 2de brigade infanterie, ten einde, even als in vroegere jaren, groote manoeuvres uit te voeren.

— Nopens de dit jaar te houden najaarsoefeningen verneemt men, dat daartoe zullen worden opgeroepen alleen de verlofgangers der ligting 1853, behoorende tot het regiment grenadiers en jagers; 1e., 2e en 4e bataillon van het 2e. regement infanterie; 1e. bataillon van het 4e. regement infanterie; 3e. bataillon van het 5e. regement infanterie; en 2e. bataillon van het 6e. regement infanterie. Deze manschappen zullen den 29 augustus e. k. des namiddags vóór vier uren bij hunne korpsen present moeten zijn, en zullen den 5 october daaraanvolgende weder in het genot van onbepaald verlof gesteld worden.

Afloop verkoopingen en aanbestedingen.

Middelburg 21 julij.

1. Winkelhuis en woonhuis met erf, hoek Groenmarkt en Korte Lombaardstraat, D no. 18 en 19, grondlasten f 14,68, verkocht voor f 1080. 2. Winkelhuis, Langevijle, K no. 231, grondl. f 16,99, verk. voor f 620. 3. Woonhuis en erf, Langevijle, K no. 235, grondl. f 16,97½, verk. voor f 950. 4. Idem, hoek Korte en Lange Gortstraat, I no. 339, grondl. f 9,03½, verk. voor f 479. 5. Idem, Korte Geere, K no. 345, grondl. f 5,11½, verk. voor f 149. 6. Idem, aldaar, K no. 346, grondl. f 7,92, verk. voor f 290. 7. Pakhuis en erf aldaar, K no. 348, grondl. f 8,29½, verk. voor f 307. 8. Woonhuis en erf, Lange Geere, K no. 328, grondl. f 9,09, verk. voor f 151. 9. Idem aldaar, K no. 326, grondl. f 7,96, verk. voor f 271. 10. Idem aldaar, K no. 249, grondl. f 6,81, verk. voor f 490. 11. Idem aldaar, K no. 237, grondl. f 5,10½, verkocht voor f 145. 12. Idem, Beestenmarkt, K no. 279, met regt van erfpacht op het erf vroeger gemerkt K no. 277, grondl. f 13,06 en erfpacht f 2, verk. voor f 366. 13. Idem, aldaar, K no. 278, grondl. f 10,21, verk. voor f 166. 14. Idem, Koestraat, K no. 294, grondl. f 4,95½, verk. voor f 370.

Staten-generaal.

Tweede kamer. — *Zitting van 20 julij.*

Aan de orde van den dag is de voortzetting der beraadslagingen over art. 67 van het wetsontwerp nopens het lager onderwijs en de daarop ingezonden amendementen van de heeren van Hoëvell, Dullert, Sloet tot Oldhuis, Wintgens, en de regeringswijzigingen op dit artikel, dat alsnu luidt:

„De jaarwedden van alle, tijdens het in werking treden dezer wet dienstdoende, openbare hoofdonderwijzers en hoofdonderwijzeressen worden, zoo lang zij hunne betrekking bekleeden, in geen geval tot een minder bedrag geregeld dan hetgeen zij in de laatste vijf jaren, aan gemeld tijdstip voorafgegaan, of voor hen, die korter in dienst zijn geweest, over het kortere tijdvak in hunne betrekking, gemiddeld, jaarlijks, aan inkomsten hebben genoten."

Na eene verklaring der regering, dat het niet de bedoeling is, om beneden het minimum van f 400 te gaan, worden de onderscheidene amendementen deels ingetrokken, deels verworpen, waarna het nieuwe art. 67 wordt aangenomen.

Alsnu is aan de orde het nieuwe artikel (achter art. 67), door de regering voorgesteld, aldus luidende:

„Tot het in werking brengen der voorschriften betrekkelijk: het bepalen van het getal der scholen in evenredigheid met de bevolking en de behoefte, en de uitbreiding van het onderwijs (art. 16 en 17); den bijstand in het onderwijs aan den hoofdonderwijzer te verleenen (art. 18); de jaarwedden en andere voordeelen der hoofd- en hulponderwijzers en de toelagen ten behoeve der kweekelingen (artt. 19 en 20); de kosten van het onderwijs (artt. 30—34); wordt een termijn toegestaan van twee jaren, te rekenen van het tijdstip, waarop deze wet verbindend is.

Gedurende dien termijn, worden aan de openbare hoofdonderwijzers en hoofdonderwijzeressen en aan de gemeenten, de jaarwedden en toelagen der provincien en van het rijk uitbetaald, in welker genot zij zijn, tijdens het in werking treden de-

ZIERIKZEE

Amendementen, hierop voorgesteld door de heeren Dullert en Wintgens werden verworpen en het artikel daarna met 38 tegen 22 stemmen aangenomen.

De beraadslagingen werden geopend over art. 68, aldus luidende:

„Op de bijzondere scholen, welke tijdens het in werking treden dezer wet in het genot zijn van subsidie van wege de gemeente of de provincie, is het voorschrift van het 4de lid van art. 3 eerst een jaar later toepasselijk."

De regering neemt een op dit artikel door den heer Dullert voorgesteld amendement over, zoo dat het artikel thans luidt: „Aan bijzondere scholen, welke tijdens het in werking treden dezer wet in het genot zijn van subsidie van wege de gemeente of de provincie, en niet beantwoorden aan de voorwaarde van het 4de lid van art. 3, kan het subsidie niet langer dan nog gedurende een jaar na eerstgenoemd tijdstip worden verleend."

Het artikel 69 wordt aldus goedgekeurd.

Art. 69 wordt zonder beraadslaging aangenomen.

De heer Sloet tot Oldhuis heeft hierop een nieuw in te voegen artikel voorgesteld, om het geven van onderwijs vrij te stellen van patent en alle daartoe betrekkelijke acten van bekwaamheid vrij van zegel. Bij de daartegen geopperde bedenkingen is dit echter weder door hem ingetrokken.

Aan de orde is art. 70.

Naar aanleiding der opmerkingen van den heer Godefroi brengt de minister eene wijziging in het artikel, waardoor het aldus luidt: „Deze wet treedt in werking den 1 januarij 1858.

„Behoudens het bepaalde bij art.... (*nieuw art. 67*) *zijn de* bestaande algemeene, provinciale en plaatselijke verordeningen op het lager onderwijs afgeschaft, de provinciale commissien van onderwijs, plaatselijke schoolcommissien en commissien van plaatselijk schooltoevoorzigt ontbonden, de districtschoolopzieners *ontslagen en door het schooltoezigt, in gevolge deze wet, vervangen."*

Na eenige beraadslaging wordt art. 70 aangenomen.

Alsnu wordt het geheele ontwerp tot regeling van het lager onderwijs aangenomen met 47 tegen 13 stemmen.

Tegen, de heeren: Elout van Soeterwoude, van Foreest, van Reede van Oudtshoorn, Luyben, van Lynden, van Nispen van Sevenaer, Groen van Prinsterer, van Wintershoven, Hoffman, Mackay, Bots, Meylink en Dommer van Poldersveldt.

Afwezig, de heeren: Vegelin van Claerbergen, Thorbecke, Schimmelpenninck van der Oije, de Kempenaer, Anemaet, L. D. Storm, de Limpens en Strens.

Onmiddellijk na de zoo even vermelde stemming kwam in eene missive van den heer Groen van Prinsterer, waarin deze berigtte om daarbij door hem aangevoerde redenen, zijn ontslag als lid der kamer te nemen, van welk ontslag aan den minister van binnenlandsche zaken mededeeling zal worden gedaan.

De kamer heeft daarna behandeld het wets-ontwerp tot aanvulling der bepalingen ten aanzien van den vrijdom van accijns op den turf en de steenkolen.

De heer van Bosse deed het voorstel om de behandeling van dit wets-voorstel tot nader uit te stellen, hetwelk, ondersteund door de heeren Poortman, Hoynck van Papendrecht, van Eck, Heemskerk en van Wintershoven, in stemming gebragt, met 27 tegen 23 stemmen verworpen werd.

Daarna deed de heer van der Linden het voorstel om de beraadslaging tot morgen te verdagen, waarover, bij de deswege gehouden stemming, de stemmen staakten, hebbende 26 leden zich daarvoor en 26 leden zich daartegen verklaard.

De zitting werd alstoen opgeheven.

Gemeenteraad van Zierikzee.

Zitting van 20 julij.

Voorzitter de heer Cau.

Afwezig mr. van Dongen, ongesteld; mr. Egter en de heer Landsknecht, beiden buiten de gemeente, en de heeren mr. de Crane, dr. Keller en D. van der Vliet.

De notulen der vorige vergadering worden goedgekeurd.

Worden medegedeeld, voor kennisgeving aangenomen en de executie aan burgemeester en wethouders opgedragen:

a. missive van gedeputeerde staten, houdende goedkeuring der in te stellen procedure tegen de gemeente Meliskerke;

b. gelijke missive, goedkeuring op het kohier van den hoofdelijken omslag, dienst 1857.

De ingekomen rekening der teekenschool wordt ten fine van onderzoek door den voorzitter gesteld in handen der heeren dr. Goemans, Ochtman en van der Grijp.

Burgemeester en wethouders leggen aan den raad over de rekening der gemeente over 1856, welke ter visie zal worden gelegd en ten fine van onderzoek gesteld wordt in handen der heeren dr. Goemans, dr. Keller en Landsknecht.

De burgemeester deelt mede dat een der stokers van de gasfabriek een rekwest om ontslag heeft ingezonden; op zijn voorstel wordt dit verzonden naar de commissie voor de gasfabriek, daar deze met de aanstelling en ontslag der bedienden belast is.

Wordt gelezen een rekwest van J. H. Swarts, houdende dat hij in de noodzakelijkheid is geweest den riool onder zijn huis te doen ruimen, dat hij daardoor, tegen verwachting, niet van overlast bevrijd is, daar de oorzaak bij zijne buren is, en hij daarom verzoekt dat de gemeente-bouwmeester de verstoppingen bij zijne buren doe weg nemen, hetwelk in handen gesteld wordt van burgemeester en wethouders.

De voorzitter deelt mede, dat de kuip der gasfabriek weder gevuld is en sedert acht dagen water houdt, zoo dat deze week weder zal gestookt worden.

De voorzitter deelt mede dat bij de aanbesteding der werken gerekend was, dat twee vloeddeuren van het sas konden gerepareerd worden; dat echter gebleken is dat zij totale vernieuwing behoeven; dat burgemeester en wethouders wenschen gebruik te maken van gecreosoteerd hout; dat alsdan welligt greinen hout, voor het raamwerk, even goed zal zijn als eiken, waarom hij voorstelt burgemeester en wethouders in overleg met de commissie van fabricage te magtigen in dezen naar bevind van zaken te handelen; waartoe wordt besloten.

Nog worden benoemd drie nieuwe plaatsvervangers voor het stembureau van morgen, daar van de benoemden de heer Landsknecht uit de gemeente en mr. van Dongen ongesteld is; zijnde de thans benoemden jhr. J. L. de Jonge, dr. Goemans en de heer van der Vliet.

Daarna wordt de vergadering gesloten.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 19 julij. In de zitting van het lagerhuis van jl. vrijdag heeft lord Palmerston nog nadrukkelijker, dan eenige dagen geleden, verklaard dat, en waarom Engeland de uitvoering van het plan tot doorgraving der landengte van Suez met alle magt zou tegenhouden. De bewering dat het plan niet anders uitgevoerd zou kunnen worden dan met overgroote kosten, welke nooit door de opbrengsten van het kanaal zouden worden goedgemaakt, werd door den eersten minister herhaald, en beaamd door den beroemden ingenieur Stephenson, die zeide het terrein der landengte van Suez zelf naauwkeurig opgenomen te hebben.

Geen der leden heeft het woord voor het plan van den heer de Lesseps gevoerd; zelfs werd de heer Griffiths, welke voor het plan gunstig gestemd schijnt, door de vergadering met blijken van algemeen ongeduld aangehoord, toen hij deze zaak overeenkomstig zijn vroeger aangekondigd voornemen ter sprake bragt.

— H. M. de koningin der Nederlanden bezocht ll. vrijdag Guildhall, alwaar zij werd ontvangen door den lord maire en de aldermen der city. Vervolgens bezocht H. M. de bank, alwaar eene deputatie der directeuren aanwezig was, die de vorstin omtrent die inrigting in bijzonderheden inlichting gaf. Van daar begaf H. M. zich naar de beurs en daarop naar den Tower. Aldaar geleidde de burggraaf Combermere met zijnen staf haar door het kasteel, waarna de koningin in de woning van den burggraaf aan een dejeuner deel nam. Verder bezocht de vorstin de drukkerij van The times, en begaf zich vervolgens naar het hoogerhuis, waar H. M. door sir Charles Barry werd begeleid *en eenigen tijd de debatten bijwoonde*, daarop keerde zij naar Claridgehotel terug. Des avonds begaf H. M. zich naar het lagerhuis en hoorde daar de beraadslagingen ruim een uur aan. Zaturdag zou H. M. de Westminsterabdij en het glazen paleis bezoeken, en des avonds de voorstelling in de italiaansche opera bijwonen.

— The morningpost meldt dat Z. K. H. de prins van Oranje waarschijnlijk binnen kort met het koninklijk huis van Engeland naauw verwant zal worden. Reeds vroeger liep het gerucht eener beraamde huwelijksverbindtenis tusschen dien vorst en prinses Alice, tweede dochter van koningin Victoria en prins Albert.

— Na eergisteren uit Manchester op het paleis van Buckingham alhier weder gekeerd te zijn, hebben de koning der Belgen, de graaf van Vlaanderen en prinses Charlotte, deze stad verlaten en zijn over Ostende naar Brussel terug gereisd.

Duitschland.

Frankfort 18 julij. Prins en prinses Frederik der Nederlanden benevens hunne dochter prinses Marie, zijn na te Friedrichshafen bij het meer van Constanz op 16 dezer een bezoek aan de koningin van Wurtemberg te hebben gebragt, naar Schaffhausen gereisd.

— Even als uit Zuid-Duitschland, luiden de berigten uit Zwitserland nopens den stand van het graan en veldgewas, buitengemeen gunstig. Het ingezamelde hooi is van de beste kwaliteit. De oudste lieden kunnen zich niet herinneren het graan in zoo heerlijken staat gezien te hebben. De wijnstok bloeit op het voortreffelijkst. Aardappelen, hennep, vlas in één woord, alles belooft een overvloedigen oogst. Ook van appelen, peeren en pruimen kan men dit in de zelfde mate verwachten.

Frankrijk.

Parijs 19 julij. Te oordeelen naar den grooten spoed, waarmede de begrafenis van Béranger heeft plaats gehad (20 uren na het overlijden van den beroemden volksdichter) en naar de maatregelen van voorzorg, welke bij deze gelegenheid genomen zijn, zou men moeten opmaken dat het gouvernement geenszins zonder vrees was, dat er onregelmatigheden bij die gelegenheid zouden plaats hebben. De troepen waren te middernacht verwittigd geworden, zich op elke gebeurtenis voor te bereiden, en

naar men zegt, waren hunne geweren geladen. Eerst ten vijf ure des morgens werd aan de vrienden van den overledene kennis gegeven, dat het bestuur het uur der begrafenis tegen 12 ure vastgesteld had. Naar men zegt, moet aan het gouvernement door de eigenaars van verschillende industriële inrigtingen kennis zijn gegeven van de opgewondenheid hunner werklieden en van bedreigingen, door hen gedaan. Ofschoon natuurlijk eerst in den loop van den morgen het uur der ter aardebestelling bekend was geworden, waren de straten, waar langs de stoet moest komen, opgepropt vol met menschen; men schatte de menigte op 200,000 personen. Telkens hoorde men de kreten: eer aan Béranger! De orde is intusschen gelukkig geen oogenblik gestoord geworden, welligt ook ten gevolge der ontzettende militaire magt, welke ontwikkeld was. Men legt ten deze aan een der ministers de volgende woorden in den mond: „Er is niets ernstigs te vreezen; ik maak mij sterk, in vijf uren tijds de bezetting van Parijs te verdriedubbelen." Tot des avonds scheen men echter niet geheel gerust te zijn. Men weet niet, of de ministers den geheelen dag vergaderd zijn gebleven, doch zeker is het, dat graaf Walewski des namiddags geene receptie heeft gehouden, gelijk hij gewoonlijk vrijdags doet. De verschillende buitenlandsche ministers hebben door den telegraaf elke twee uren aan hunne gouvernementen medegedeeld al hetgeen te Parijs voorviel.

— Het dagblad Le pays, het half-officiële dagblad, 't welk meer in 't bijzonder bekend staat als het orgaan van den minister van staat, meent te kunnen verzekeren, dat op aansporing van eenige italiaansche regeringen, de engelsche bewindslieden het noodig hebben geacht om Mazzini te doen aanzeggen, dat zij aan niemand het regt wilden ontzeggen om op engelsch grondgebied een veilig toevlugtsoord te zoeken, maar dat zij niet willen dat de hoofdstad Londen zij en blijve een middelpunt, uit 't welk het vasteland van Europa steeds met revolutien wordt bedreigd.

— Berigten uit Napels zeggen dat, wanneer de insurgenten die in handen der koninklijke troepen gevallen zijn, niet door een krijgsraad, maar door het geregtshof van Salerno gevonnisd worden, zulks uit aanmerking der omstandigheid geschiedt dat een gedeelte der te Ponza gevangenen door bedreigingen is medegesleept en tot vechten gedwongen, naardien verscheiden van hen, die zulks geweigerd hadden, op bevel van Pisacane, waren doodgeschoten. De tweede aanvoerder, baron Nicotera, een voormalig ambtenaar, die tot de insurgenten van 1848 behoorde en toen verbannen werd, bevindt zich onder de gekwetste krijgsgevangenen. Men bleef met het verspreiden van vijandige proclamatien voortgaan.

Spanje.

In de zitting der cortes van 13 julij zijn inlichtingen gevraagd omtrent de pogingen, welke laatstelijk weder zijn aangewend om de rust in de spaansche hoofdstad te verstoren, ten gevolge waarvan een aantal verdachte lieden in verzekerde bewaring zijn gesteld. De heer Nocedal, de minister van binnenlandsche zaken, heeft bepaaldelijk geweigerd om opening van zaken te geven, doch verzekerd, dat hij daartoe zal overgaan, zoodra hij overtuigd is, dat zulks zal kunnen geschieden, zonder dat openbare belangen in de waagschaal worden gesteld.

De wet op de drukpersverordeningen is thans in Spanje uitgevaardigd en in toepassing gebragt. De regering heeft de dagbladbesturen en redactien gelast, om binnen het tijdsverloop van eene maand gevolg te geven aan de bepalingen der wet betreffende den verantwoordelijken redacteur en de te storten borgtogten.

Volgens eene telegrafische dépêche van zaturdag, is de vergadering der cortes gesloten.

— De stand der veldgewassen heeft eene aanmerkelijke verbetering ondergaan. Het vooruitzigt op een goeden oogst heeft ook eene verbetering doen ontstaan in de stemming van het volk. Het oproer is allerwege met groote kracht gedempt.

Zeetijdingen.

Den 2 junij is op 14 gr. Z. B. en 7 gr. W. L. gepraaid het barkschip *Onderneming*, gezagv. L. E. Verhulst, van Batavia naar Middelburg.

[illegible] 14 april, op 24 gr. Z. B. en 63 gr. O. L., het barkschip *Minerva*, gezagv. van Boven, van Colombo naar Rotterdam.

[illegible] ter reede van Vlissingen gearriveerd voor Antwerpen [illegible]: *[illegible]*, gezagv. Renauld, Spanje; *Meika*, gezagv. [illegible] Hazewinkel, Spanje; *Catharina*, gezagv. Warner, Noorwegen; *[illegible]*, gezagv. F. E. Lindt, St. Petersburg; *[illegible]*, gezagv. [illegible], New-York; *Hugo*, gezagv. Bahmstorf, Burg; *[illegible]*, gezagv. Nye, Burg; *Star*, gezagv. Wilson, Sunderland; *[illegible]*, gezagv. De Vries, Koningsbergen.

Betaling van coupons.

De coupons der 5 pct. russische certificaten in zilver, 5de leening, administratie Hope & comp., [illegible] & [illegible] en [illegible] W. Borski, vervallen 1/13 april [illegible], worden betaald [illegible]

Uitlotingen.

Aandeelen ten laste duitsche vorsten en edellieden à fl. 10.

Negentiende uitloting, den 15 mei 1857.

Hoogste prijzen tot en met fl. 20.

No.	Fl.	No.	Fl.	No.	Fl.	No.	Fl.
478	200	42156	20	69188	25	91303	20
4726	25	45186	25	72104	100	98849	20
8741	20	45889	400	72645	25	100806	25
9357	100	46272	25	73604	20	101962	200
17122	12000	52943	20	74871	25	102903	20
19984	20	56881	20	77288	20	105124	20
20501	20	57051	4000	77316	25	109153	100
29024	20	58741	20	88737	20	111105	20
34631	25	59476	20	90307	20	114888	1200
40605	20	61071	100	91107	25	116668	20

De volgende 60 nommers met fl. 15.

159	20347	31733	53449	67246	77089	97376	108995
2922	20592	32987	56268	68419	79606	99259	109972
7862	22852	39395	60940	[illegible]	83240	103394	112105
11422	23925	44385	61579	[illegible]	83284	105144	112624
12388	27398	48210	62610	74627	86518	105077	118167
14404	27492	51382	68002	75151	89676	105442	111452
14739	30191	51572	64152	76002	91109	107880	119500
18297	31485	51592	65670				

De volgende 1100 nommers met fl. 12.

85	9038	16661	24514	32808	39974	50574	58783	67102
178	119	714	578	852	40025	591	818	156
468	220	730	602	920	143	774	913	250
547	284	829	698	33021	149	979	966	275
608	294	854	759	108	257	51102	59029	562
683	886	17010	857	115	552	120	186	647
712	388	27	992	245	563	244	345	679
742	482	74	25106	250	644	301	378	945
751	653	76	297	254	784	523	390	963
755	726	91	318	383	787	693	495	979
1070	873	129	346	407	950	767	565	68024
128	883	301	458	517	952	839	901	85
195	916	427	560	587	41513	912	948	381
288	10032	488	680	34015	753	52155	966	437
871	245	617	816	100	772	325	60081	517
805	407	928	846	113	862	391	139	659
821	446	18145	865	290	42055	468	540	702
845	488	205	870	352	182	700	542	790
2046	613	320	951	618	215	804	791	69250
58	737	330	26071	686	225	819	815	313
503	11117	645	410	694	424	856	61058	397
670	169	674	422	732	429	927	580	408
757	193	701	458	794	752	53218	763	619
969	466	788	587	810	888	316	785	634
3080	579	906	755	945	899	405	818	892
90	689	19017	833	35318	43537	534	950	70281
126	703	247	840	868	672	618	62103	391
265	840	324	927	721	701	704	145	439
740	932	406	989	812	702	814	204	406†
771	951	531	27048	843	729	54086	355	863
807	12179	689	159	889	754	89	363	938
830	211	797	324	906	828	153	459	71041
849	298	20128	386	928	963	253	656	66
4240	304	404	368†	36309	44290	319	667	83
320	323	455	507	322	307	336	817	130
364	330	680	803	374	555	337	918	150
396	521	699	859	471	922	350	939	572
404	553	896	909	543	946	369	988	605
408	575	961	28145	599	45077	434	63105	72122
779	717	21100	196	620	108	651	283	272
899	781	412	899	666	206	855	409	312
999	13015	542	644	674	314	940	515	383
5015	81	586	741	786	482	949	750	446
102	306	747	748	831	617	959	781	461
153	330	941	753	880	46043	990	996	576
285	425	946	810	895	254	55277	64019	599
345	428	962	978	956	426	317	78	999
415	571	22007	985	37009	477	359	226	78174
576	773	140	29095	232	515	397	295	327
689	962	363	448	241	540	542	339	476
982	14090	885	536	453	616	646	368	549
998	219	438	554	466	685	708	432	569
6121	255	469	593	538	738	856	475	834
155	342	537	732	616	849	56166	486	887
177	642	566	846	617	881	296	565	74099
208	764	589	997	699	902	564	686	145
433	844	679	30205	869	909	645	712	198
559	15001	737	251	871	964	667	825	495
579	91	959	282	873	47071	690	862	504
715	132	974	324	891	252	821	911	519
954	266	23067	431	38034	478	846	913	622
7070	860	195	973	367	506	57060	65146	998
161	383	196	31063	469	715	61	154	75156
390	546	209	98	472	48100	67	383	181
558	624	276	104	891	121	271	577	242
613	703	474	153	941	332	377	592	258
707	741	492	178	39008	407	448	628	437
751	757	597	289	27	568	571	870	527
890	790	684	345	54	608	597	66082	724
8257	982	651	418	150	888	669	94	904
801	940	916	423	381	49186	58008	367	953
369	16054	984	710	540	287	40	421	76067
392	54	24065	870	556	460	42	486	85
442	115	224	897	570	477	196	577	110
443	410	801	978	809	523	907	898	189
621	457	320	32015	872	546	628	409	244
689	518	380	30	929	[illegible]	451	751	280
9093	623	898	200	966	456	525	949	368

† De nommers volgende op 27386 en 70489 staan in de officiële lijst als boven vermeld.

(Wordt vervolgd.)

5 pct. Deensche obligatien.

Ingevolge de contracten der beide 5 pcts. leeningen van 1849 en 1850 heeft, de cours der obligatien boven pari zijnde, op 30 mei ll. te Londen plaats gehad:

De dertiende uitloting van obligatien 1849, ten beloope van 5,900 p. st., waarvoor zijn getrokken de volgende nommers:

4 obl. a £ 500 B no. 128, 171, 190, 276.
39 „ „ „ 100 F „ 1680, 1879, 1881, 2009, 2058, 2082, 2174, 2207, 2245, 2427, 2429, 2463, 2501, 2504, 2534, 2545, 2557, 2663, 2703, 2720, 2835, 2870, 2898, 2911, 2980, 3120, 3126, 3130, 3184, 3190, 3280, 3361, 3423, 3552, 3567, 3651, 3718, 3849, 3914.

En de dertiende uitloting van obligatien 1850, ten beloope van 5,600 p. st., waarvoor zijn getrokken de volgende nommers:

4 obl. a £ 500 B no. 114, 219, 236, 340.
36 „ „ „ 100 C „ 790, 855, 891, 991, 1053, 1365, 1491, 1557, 1635, 2039, 2100, 2222, 2228, 2282, 2350, 2772, 3596, 3629, 3923, 4077, 4127, 4492, 4499, 4517, 4524, 4573, 4605, 5025, 5039, 5255, 5322, 5359, 5380, 5384, 5400. 5460,

alle welke obligatien op 1 sept. 1857 zullen worden afgelost.

Badensche aandeelen à fl. 35.

Zes en veertigste uitloting van 20 serien, op 30 mei 1857.

Serie	56	1991	2831	3701	4253	5750	7346
	754	2035	3096	3826	5198	6249	7918
	1552	2363	3565	3900	5673	6561	

De trekking der prijzen heeft plaats gehad op 30 junij.

Handelsberigten.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 21 julij.

Nederland.	Werkelijke schuld	2½	pct.	63½
	dito dito	3	„	76⅛
	dito dito	4	„	95⅞
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	158⅛
	Obl. Maatschappij van weldadigheid	4	„	—
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	105¼
	dito 1828/1829	5	„	—
	dito Hope & co.	4	„	88
	dito Stieglitz	4	„	87⅝
	dito dito	5	„	97⅜
	dito dito	5	„	99⅞
	Certific.	6	„	—
	Spoorweg			77½
Spanje.	Oblig.	1½	„	25½
	Binnenlandsch	3	„	37¾
	Coupons bewijzen			—
	Crediet instelling			—
Grenada.	Oblig.	3¼	„	21⅛
Oostenrijk.	Oblig.	5	„	76¼
	Amsterdamsche	5	„	87¼
	Nationale	5	„	78⅜
	1847/1852	2½	„	39⅝
	Bank actien	3	„	116¼
Belgie.	bij Rothschild	2½	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	45⅞
	„ nieuwe			45⅜
Venezuela.	„	4¼	„	33
Mexico.	„	3	„	—
Illinois.	„	7	„	93¾

Beurs van Londen, 21 julij ten 12 ure. Consols 92⅛

Beurs van Weenen, 21 julij. (slotprijzen.) Metaliek. 5 pct. 83⅜.

Beurs van Parijs, 21 julij. (slotprijzen.) 4½ pct. compt —,— 3 pct. 67,60.

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 20 julij.

Metalliek f 28,55; Napelsche f 25,80; Diverse engelsche in £ f 11,75; Engelsche Russen f 11,75; Fransche f 55,87½; Belgische f 56,12½; Pruissische f 34,87½; Spaansche piasters f 2,39½; Spaansche coupons per fr. 1 —,—; Hamb. Russen f 36,50; Russische in zilveren roebels f 36,37½; Poolsche in fl f —,—; Nationale metalliek f 29,82½; Dollars f 27,50.

Laatste nieuwstijdingen uit ons vorig no.

Graanmarkten.

Amsterdam 20 julij.

Tarwe onveranderd. Gerst prijshoudend.
Raapolie op zes weken ƒ 52. Lijnolie op zes weken ƒ 47
Koolzaad (najaar) 83½ p. vl..

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENSTEN.

Van Vlissingen op Rotterdam.

Vastgestelde uren van vertrek.

Van Vlissingen	Van Rotterdam
des Maandags, Woensdags en Vrijdags, 's morgens 8 ure, na aankomst der stoomboot De Schelde, van Breskens.	des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags, 's morg. 8½ ure, na aankomst van den 1sten trein over den Rijnspoorweg.

Tusschen Middelburg en Rotterdam.

Uren van vertrek in JULIJ—AUGUSTUS.

Van Middelburg			Van Rotterdam		
Woensdag 22	's morg.	5 ure.	Woensdag 22	's morg.	9,45
Donderdag 23	〃	5	Donderdag 23	〃	9,45
Vrijdag 24	〃	5	Vrijdag 24	〃	9,45
Zaturdag 25	〃	5	Zaturdag 25	〃	10,30
Zondag 26	〃	5	Zondag 26	〃	10,30
Maandag 27	〃	5,30	Maandag 27	〃	11,30
Dingsdag 28	〃	5,30	Dingsdag 28	〃	11,30
Woensdag 29	〃	6	Woensdag 29	〃	11,30
Donderdag 30	〃	6,30	Donderdag 30	〃	11,30
Vrijdag 31	〃	7	Vrijdag 31	〃	12 ure.
Zaturdag 1	〃	7,30	Zaturdag 1	〃	5
Zondag 2	〃	9	Zondag 2	〃	5
Maandag 3	〃	10	Maandag 3	〃	6
Dingsdag 4	〃	11	Dingsdag 4	〃	7

Advertentien.

Heden beviel voorspoedig van een ZOON J. VAN HOUTE, Echtgenoot van
Middelburg, C. BRAKMAN Cz.
den 21 Julij 1857.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

Heden beviel van een ZOON H. F. C. JOHANNISSEN geliefde Echtgenoot van
Middelburg, J. F. A. VAN BREDA.
den 21 Julij 1857.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER M. NACHTEGAAL, Echtgenoot van
Middelburg, J. M. BOONE.
den 22 Julij 1857.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed mijn geliefd Zoontje JOHANNES JACOBUS, in den ouderdom van vier en een half jaren.
Kruiningen, J. VEREEKE.
den 20 Julij 1857.

De Broeders en Zusters van wijlen den Heer J. J. MATZINGER, betuigen bij dezen hunnen hartelijken dank voor de bewijzen van deelneming, hun bij het overlijden van hunnen gemelden Broeder en Aanbehuwdbroeder betoond.
Middelburg, 22 Julij 1857.

Al de genen die iets te vorderen hebben van of nog verschuldigd zijn aan wijle de Eerbare MARIA HENDRIKSE, Weduwe JACOB BAKKER, Landbouwster, overleden in de Gemeente Ritthem, worden verzocht daarvan opgaaf of betaling te doen vóór den 31 Julij 1857, ten Kantore van den Notaris TH. VAN UIJE PIETERSE, te Vlissingen.

Dringende uitnoodiging tot afhaling verschenen INTRESSEN van **Schouwen, Burgh** en **Westland.**

De Notaris TH. VAN UIJE PIETERSE zal op Zaturdag den 25 Julij 1857, des morgens 10 ure precies, in de Uitspanning **de Zwaan**, aan den Rijweg van Vlissingen naar Middelburg, presenteren te verkoopen:

1. EENE HOFSTEDE,
met 1 Bunder, 3 Roeden, 50 Ellen **LANDS**, gemerkt no. 103, gelegen in de Gemeente Vlissingen, sectie C no. 247 tot en met 251;

2. 1 Bunder, 55 Roeden, 80 Ellen **WEILAND**, aldaar, nabij den Zeedijk, sectie C no. 224, 229, en 230;

3. 1 Bund., 58 Roed., 20 Ell., **WEILAND EN SPRINK**, aldaar, tegen den Rijweg, sectie C no. 171, 172 en 274, en

4. 1 Bunder, 42 Roeden, 60 Ellen
WEI-, BOUWLAND EN SPRINK,
aldaar, sectie C no. 173 en 274; nagelaten door wijlen den Eerz. ARIE KOOLE, en in Pacht: het 1ste en 2de Perceel bij LEYN KOOLE, voor *f* 100 en *f* 110 's jaars, tot 1 Mei 1860; het 3de en 4de Perceel bij L. KOOLE en M. ARENSE, voor *f* 137 en *f* 123, tot 25 November 1859. Die beide eerste Perceelen en ook de beide laatste Perceelen zullen eerst afzonderlijk en daarna te zamen gevoegd, gepresenteerd worden.

De **GEBOUWEN** zijn op Dingsdag en Vrijdag, 21 en 24 Julij, te bezigtigen, terwijl de Kadastrale Kaart ter inzage ligt ten Kantore van genoemden Notaris, bij wien verdere inlichtingen zijn te bekomen.

De Notaris P. LOEFF, residerende te Koudekerke, zal op Woensdag den 29 Julij 1857, des voormiddags ten 10 ure, te **Arnemuiden**, in de Herberg genaamd **de Vier Winden**, bewoond door de Weduwe VAN EENENNAAM, presenteren te verkoopen:

1. EEN HUIS MET ANNEXE SCHUUR, STALLING, VARKENSHOK, EN VERDERE TIMMER,
gemerkt A numero 103, benevens een daar achter gelegen TUIN, ter grootte van 20 Roeden, 50 Ellen, staande en gelegen in de Langstraat te Arnemuiden;

2. VIJF EN TWINTIG PERCEELEN VELDVRUCHTEN,
bestaande in Tarwe, Rogge, Koolzaad, Gerst, Witteboonen, Bruineboonen, Paardeboonen, Erwten, Haver, Klavers, Paardepeên, Mangelwortels en Hooigras; alles gelegen in den Clasinapolder en den Houwerpolder in de Gemeente Arnemuiden, en op de uitgezette Aanplakbiljetten breeder omschreven.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen, zoo ten Kantore van gemelden Notaris als bij den Kandidaat-Notaris P. P. SLEGT, op de Balans te Middelburg.

De Notaris D. J VAN DER HORST SERLÉ zal op Zaturdag den 1 Augustus 1857, des voormiddags ten 10 ure, in het **Schippershuis** te **Arnemuiden**, in het openbaar aan de meestbiedenden verkoopen:

1. EEN WINKELHUIS, met een gedeelte van het daar achter liggend **ERF**, staande binnen Arnemuiden, in de Westdijkstraat, wijk A no. 73;

2. omtrent 9 Roed., 86 Ell. TUINGROND, zijnde het overige gedeelte van het **ERF**, liggende achter het bovengemelde Huis;

3. EEN HUIS EN ERF, staande en gelegen op *de Markt te Arnemuiden, wijk B no. 30;*

4. EEN HUIS EN ERF, thans dienende tot **Weverswerkplaats**, staande en gelegen te Arnemuiden, in het Jan Leeuwenstraatje, wijk B no. 45.

De twee eerstgemelde Perceelen zullen eerst afzonderlijk, daarna te zamen worden geveild.

ATTENTIE.

De ondergeteekende verklaart bij dezen bepaaldelijk in te trekken en te herroepen, de beleedigende, honende en onteerende uitdrukkingen, door mij in drift geuit tegen den van niets kwaads bewusten Heer J. C. BEBELAAR alhier, in den avond van Zondag den 19 dezer maand Julij, maar moet verklaren, zoo als ik steeds zal blijven bevestigen, het alles laster is geweest, en niets ten zijnen nadeele weet te zeggen.
Vlissingen, 20 Julij 1857. J. ZITMAN.

TE KOOP een groot **KOTTERSZEIL**, half sleet waarin zit plus minus 308 ned. Ellen Doek, geschikt voor Zaad- en Molenzeilen. Adres Gorinchemsche Veerhuis bij C. E. CIKARDI.

Gorinchemsche en **Geldersche MEST-VARKENS**, van 2 tot 4 maanden, tot civiele prijs bij J. BARTO, Seisstraat.

MAGERE VARKENS TE KOOP voor de minste prijzen, bij P. CALANT en J. WILLEMSE, Heerengracht.

EEN of TWEE **Gemeubeleerde** of **Ongemeubeleerde VOORKAMERS** te HUUR. — Adres bij den Boekv. HOUPT.

Een fatsoenlijke **Burgerdochter**, van de Protest. Godsdienst, zag zich door sterfgeval gaarne geplaatst als **MODISTE** of **WINKELDOCHTER.** In beide betrekkingen is zij werkzaam geweest en kan de beste getuigenissen van haar gedrag overleggen. Er zal meer op eene goede behandeling dan op Salaris worden gelet.

Adres met franco Brieven onder Letter H, bij den Boekhandelaar A. J. DE WILDE, te Middelburg.

Op verzoek van mijne zuster de Wed. J. DAAS, te Uitgeest, geef ik gaarne het volgende Attest:

Mijne vrouw JACOBA DEKKER heeft drie jaren veel aan rheumatiek in de beenen geleden; de knieschijf was wel zoo dik als twee andere, zoodat zij naauwelijks, somtijds zelfs in het geheel niet loopen kon, tot dat zij er eindelijk toe overging een Goldberger's Ketting bij mijne zuster te koopen. Zondag avond deed zij hem om haar been en gevoelde den anderen dag eene geweldige werking en jeukte in de knie, zoodat zij het naauwelijks kon uithouden; dien zelfden dag bespeurde zij reeds vermindering van pijn en vervolgens dagelijks beterschap; drie weken daarna legde zij eene voetreis van zes uren gaans af, zonder vermoeid te zijn. Dit is nu een half jaar geleden, en zij is nu zoo vlug als eene schielijke vrouw zijn kan.
Zaandijk, PIETER DAAS, Timmermansknecht,
Junij 1857. op de Zand, achter de Kerk.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagpijn, krampkolijk, kramp in de borst en in de kuiten, knubbeljicht, verstijving in de leden, lendenpijn, aangezigtspijn, zenuwziekten, worden zeker en spoedig door **Goldbergers Kettingen** genezen. Zij kosten *f* 1.80, *f* 2.70, *f* 3.60, *f* 5.40.

Oormagneten *f* 1.80 het paar.

Ringen *f* 1.50 en *f* 1.80.

Amsterdam, **Verkoophuis.** Sluis, Gez. JANSEN.
Middelburg, Tholen, T. J. MAAS.
Depot-Verkoophuis. Vlissingen, A. M. KALB-
Goes, Wed. C. VREEKE. FLEISCH.
Oostburg, Wed. GEELHOED. En in de bekende Depôts
Schoondijke, A. J. BRONS- in de andere Steden.
WIJK.

Met November een Gehuwd **Tuinman**, liefst zonder Kinderen, benoodigd op de Buitenplaats **Elsenoord.**

Een **Huisknecht** en **Linnenmeid** tegen November benoodigd bij den Heer en Mevrouw PASPOORT VAN GRIJPSKERKE.

Tegen November eene **Keukenmeid** benoodigd bij den Heer DE WIND, 's Gravenstraat.

Eene **Keukenmeid** benoodigd tegen November bij Mevrouw BODDAERT op de Balans.

Eene bekwame **Keukenmeid** tegen November benoodigd bij Mevrouw SCHORER (MACARÉ).

Eene **Keukenmeid** benoodigd bij Mevrouw BOODGAERT VIS. Te bevragen bij Mevrouw BODDAERT, op de Balans.

Eene bekwame **Keukenmeid** met November benoodigd, bij Mevr. SNOUCK HURGRONJE — SCHORER.

Eene bekwame **Keukenmeid** en **Werkmeid** benoodigd tegen November. Adres Mevrouw GERLACH — PICKÉ, Noordstraat.

Eene bekwame **Keukenmeid** en eene dito **Werkmeid**, die tevens goed met de Wasch kan omgaan, benoodigd bij Mevrouw BOOGAERT op **Vijvervreugd**, met November.

Eene bekwame **Werkmeid**, die met de Wasch kan omgaan, tegen Augustus of November benoodigd. Adres bij VAN BENTHEM & JUTTING.

Met November eene bekwame **Werkmeid**, met de Wasch kunnende omgaan, benoodigd bij Mevrouw BAK — POUS, Lange Noordstraat. Te spreken op de Griffioen, heden tot 's namiddags ten twee ure.

Tegen November eene **Werkmeid** benoodigd bij Mevrouw VAN VISVLIET.

Tegen November eene Burger **Dienstmeid** benoodigd, Kortendelft, G no. 16.

Met 1 Augustus benoodigd een **Noodhulp**, met den Pot kunnende omgaan en Huiswerk verrigten. — Adres O no. 242.

Bij G. B. VAN GOOR te **Gouda** ziet het licht en is alom het 1ste stuk voorhanden gener:

VOLKSUITGAVE van

V. D. PALM'S BIJBEL VOOR DE JEUGD,
TAFEREELEN UIT DE GEWIJDE GESCHIEDENIS
VOOR CHRISTEN-HUISGEZINNEN.

Zij zal even als de oorspronkelijke uitgave in 24 Stukken kompleet zijn, doch in plaats van *f* 1.20 slechts 40 Centen per stuk kosten. Door dezen lagen prijs is elk in de gelegenheid, zich v. D. PALM'S Meesterstuk aan te schaffen. Het is *eene Schatkamer van 't verhevenste en eenvoudigste Schoone en Goede.* 't Is ook met het volste regt *het beste Huisboek voor Christen-Huisgezinnen,* dat in geen gezin mag ontbreken.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

BIJVOEGSEL VAN DE MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 23 julij 1857.

VERKORTE MEDEDEELING

VAN HET

DOOR HEEREN GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND,

volgens art. 182 der provinciale wet uitgebragt

VERSLAG

van den toestand der provincie Zeeland,

in de Zomervergadering van 1857 der provinciale staten.

(Vervolg.)

Gemeente-archieven.

Volgens het jaarverslag van Goes, is alles het in orde verzame-[illegible] en bestaat er goede hoop, dat, in den loop van 1857, eene beschrijving dier verzameling voor den druk in gereedheid zal zijn gebragt.

Te Sluis zal de laatste hand gelegd worden aan den uitgebreiden inventaris van het belangrijk archief dier gemeente, waarvoor bereids de noodige aanteekeningen voorhanden zijn.

Te Zierikzee heeft de secretaris het door hem ter hand genomen onderzoek van het oude archief voortgezet, en heeft dit in 1856 geloopen over een getal van 410 stukken van verschillenden aard, waarvan 258 tot het eigenlijk archief van de weeskamer behooren.

Te Hulst zijn van het oude archief van het bestuur van het voormalig Hulster-ambacht, voor zoo ver zulks niet ter griffie van de arrondissements-regtbank te Goes is overgebragt, inventarissen voorhanden.

Het archief van de gemeente Schore en Vlake is thans aangevuld met het grootste gedeelte der stukken, die, volgens het vorige verslag, zich nog steeds in het bezit van den vroegeren secretaris bevonden.

Begraafplaatsen.

De begraafplaatsen bevinden zich over het algemeen, in eenen goeden staat; zij worden naar behooren onderhouden en de daarop bestaande verordeningen gehandhaafd.

De aanschaffing van een nieuw terrein te Bruinisse is nog uitgesteld kunnen worden.

Te Haamstede blijft de behoefte aan eene ruimere begraafplaats, buiten de kom der gemeente, bestaan.

Te Hontenisse is, door aankoop van een aangrenzend daartoe geschikt terrein, het plan tot vergrooting der kerkelijke begraafplaats bij het gehucht Lamswaarde, verwezenlijkt kunnen worden. Ook op de algemeene begraafplaats aldaar, te Kloosterzande, schijnt bij de toenemende bevolking eene vergrooting wenschelijk.

Te Driewege wordt mede de begraafplaats te klein voor de bevolking. Evenzeer die voor de roomsch-katholieken te Hoofdplaat.

Te Kloetinge bleven de aangewende pogingen, om voor rekening der gemeente een geschikt terrein tot begraafplaats te bekomen, tot dusverre vruchteloos. Te Kruiningen daarentegen is men daarin geslaagd; zoodat met den aanleg eener nieuwe begraafplaats in die gemeente, nog in dit jaar een aanvang zal worden gemaakt.

De burgerlijke begraafplaats te Heinkenszand vorderde voorziening, daar zij geen lijken meer bevatten kon. De pogingen om eene meer geschikte daar te stellen mislukten, doch werden door het sluiten eener geldleening de middelen tot aankoop aangewezen.

Ook te Oosterland bestaat het voornemen tot het aanleggen van eene nieuwe begraafplaats, wanneer daarvoor eene geschikte gelegenheid kan gevonden worden.

Het uiterlijk aanzien van de begraafplaats te Colijnsplaat werd zeer verbeterd, door het plaatsen aan den ingang van een fraai ijzeren hek, en het aanleggen van een schelppad.

Te Clinge, Ellemeet, Fort Bath, Koewacht en Overslag blijft men eigen begraafplaatsen ontbreken, en worden de lijken, bij voortduring, op die van naburige gemeenten ter aarde besteld.

Eindelijk te Ossenisse, waar de begraafplaats aan de burgerlijke gemeente behoort, nam de raad een besluit waarbij zij in eigendom aan het roomsch-katholiek armbestuur werd overgedragen. Gedeputeerde staten onthielden echter hunne goedkeuring aan dit besluit, vooreerst, omdat volgens de bestaande bepalingen, in den regel, in iedere gemeente eene algemeene burgerlijke begraafplaats, als zuiver burgerlijke inrigting behoort te bestaan, en de toelating van eene kerkelijke begraafplaats voor algemeen gebruik slechts eene uitzondering is, weshalve de bedoelde overdragt eene afwijking van dat beginsel zoude wezen; ten andere, omdat eigendommen die aan de gemeente toebehooren en ter openbare dienst zijn bestemd, volgens art. 280 der gemeentewet, niet kunnen vervreemd worden, dan nadat zij door een besluit van den raad verklaard zijn ter openbare dienst niet meer bestemd te wezen, en zoodanige verklaring, met betrekking tot de onderwerpelijke begraafplaats, bezwaarlijk zou kunnen gegeven worden.

Geldmiddelen der gemeenten.

Op zes bezwaarschriften tegen den aanslag in den hoofdelijken omslag voor 1856, werd gunstig beschikt; daarentegen werden twee en twintig als ongegrond en vijf als te laat ingediend afgewezen.

Een adres, houdende bezwaar over geweigerde teruggaaf van betaalde hoofdelijken omslag, werd als ongezegeld ter zijde gelegd, en eindelijk op een ander, waarbij de belanghebbende zich beklaagde te zijn aangeslagen, niettegenstaande hij de gemeente reeds in het begin van het jaar met er woon zou verlaten hebben, afwijzend beschikt, omdat de wet aan gedeputeerde staten geen vrijheid geeft de doorhaling van eenen aanslag op een door hen reeds goedgekeurd kohier te bevelen.

Een in de maand augustus, door het gemeentebestuur van Middelburg, toegezonden kohier van de belasting op de fouragien, over 1856, deed bij gedeputeerde staten de vraag ontstaan of dat kohier, na het verstrijken van den bij art. 291 der gemeentewet bepaalden termijn, bij de omstandigheid dat deze belasting niet was opgenomen onder die, welke zouden blijven geheven worden en daarom afgeschaft waren geworden, kon worden goedgekeurd. Zij raadpleegden hierover den minister van binnenlandsche zaken, welke daarin geen bezwaar zag, omdat de raad het belastingstelsel in het geheel had herzien, en de koning daaraan hoogstdeszelfs goedkeuring nog niet had verleend, aangezien, naar het oordeel van den minister, in zoodanig geval de bestaande belastingen, zoover die door de gemeentewet niet bepaaldelijk verboden zijn, wettig kunnen blijven worden ingevorderd. Zij hebben het kohier dien ten gevolge goedgekeurd.

Aan een suppletoir kohier van den hoofdelijken omslag voor de gemeente Oostburg is goedkeuring geweigerd, daar met dat bedrag de som zou overschreden worden tot welke de heffing was toegestaan.

110 besluiten tot heffing van plaatselijke regten of belastingen zijn door den koning goedgekeurd.

De eigenlijk gezegde plaatselijke belastingen zijn thans allen herzien, en met de voorschriften der gemeentewet in overeenstemming gebragt. Van deze belastingen bleef op 1 januarij 1857 alleen nog goed te keuren de hoofdelijke omslag van Biervliet; die goedkeuring is echter verleend bij koninklijk besluit van 30 januarij laatstleden.

De nog aanhangige voordragten betreffen alleen de heffing van regten, loonen en andere gelden, waaronder een aantal betreffende de heffing van begrafenisregten, waaromtrent de beslissing, waarschijnlijk in het uitzigt van eene wet ter regeling van dit onderwerp, bij herhaling wordt verdaagd.

Gemeente-eigendommen, enz.

Volgens de gemeenteverslagen worden de gemeente-eigendommen, over het algemeen in goeden staat gehouden.

Te Aardenburg stelt men zich voor binnen kort met den bouw van een nieuw raadhuis een begin te maken.

Te Middelburg zijn de hoofd- en hoektorens van het raadhuis, voor zoo veel het metselwerk aangaat, doelmatig hersteld en versterkt; niettemin blijft dat gebouw, boven alle anderen, belangrijke reparatien vorderen.

Ook te Sas van Gent en Philippine worden aan het raadhuis herstellingen vereischt.

Te Zierikzee hebben de onderhandelingen met het gouvernement, om eene verbouwing daarvan te doen plaats hebben, ten gevolge waarvan de regtbank eene betere inrigting van de localen in welke zij zitting houdt zou bekomen, tot niets geleid, dewijl de minister van justitie zwarigheid maakte de kosten daarvan, op ruim f 6000 begroot, voor rekening van het rijk te nemen.

Te Bruinisse heeft eene aanmerkelijke herstelling aan den toren plaats gehad, zoo dat deze als geheel vernieuwd kan worden aangemerkt.

Te Baarland zijn aan den dorpstoren de noodige herstellingen verrigt.

Te Hoedekenskerke zijn daarvoor op de begrooting van 1857 fondsen toegestaan.

Te Domburg werd in het weder opgetrokken torengebouw een uurwerk geplaatst, dat volkomen aan de verwachting beantwoordt.

Ook aan den toren te Colijnsplaat werden verbeteringen en verfraaijingen aangebragt. De toestand van de torens te St. Kruis en Nieuwvliet blijft steeds ongunstig, doch ontbreken de fondsen om daarin te voorzien. Ook die te Zonnemaire vereischt herstelling.

Te Hoek is de, aan de gemeente toebehoorend, houten windkorenmolen voor eene som van f 2000 voor afbraak verkocht.

Te St. Jan Steen werd het pastoriehuis, met erve en tuin, een eigendom der gemeente, aan de kerkfabriek der roomsch-katholieke gemeente aldaar afgestaan.

Voorts werden in enkele gemeenten de gebouwen voor het onderwijs vernieuwd of verbeterd.

Medische Policie.

Zoo als reeds in het eerste hoofdstuk van dit verslag is gemeld, was het getal sterften in 1856 aanmerkelijk minder dan dat van 1855.

Is bereids hieruit af te leiden dat de gezondheidstoestand in eerstgemeld jaar minder ongunstig was dan in 1855, de verslagen zoo wel van de provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt, als van de gemeentebesturen, stellen zulks buiten allen twijfel.

Wel vertoonde de kinderziekte zich in 1856 weder in onderscheiden gemeenten van het gewest, maar zij was in hare gevolgen niet zoo doodelijk als in 1855. Immers overleed in 1856 slechts ruim een twintigste van de aangetaste personen, terwijl in het vorige jaar ongeveer een negende deel der lijders bezweek.

In weerwil der vooroordeelen van godsdienstigen en anderen aard, die bij velen tegen de koepok-inenting blijven bestaan, gaat het cijfer der gevaccineerden in 1856 dat van het vorige jaar met 102 te boven. Van de 3085 gevaccineerden ondergingen 2092 de kunstbewerking zonder betaling.

De mazelen en de kinkhoest deden zich meer algemeen voor dan de kinderziekte, en hadden, vooral bij behoeftigen, veelal een noodlottig einde.

Te Zierikzee werd, in de maand september 1856, eene van elders gekomen vrouw door de aziatische cholera aangetast. Zij herstelde. Doeltreffende maatregelen werden tegen de verspreiding der ziekte in het werk gesteld.

Ook de typhus deed zich in die gemeente voor, en wel bij zeven tot het zelfde huisgezin behoorende personen. Nog op enkele andere plaatsen werden typhus-gevallen waargenomen.

Te Zierikzee, Middelburg en Vlissingen zijn gezondheidscommissien opgerigt.

Het gemeentebestuur van Goes heeft de daarstelling eener gezondheidscommissie onnoodig geacht.

Door de besturen der gemeenten Hengstdijk, Neuzen, Oost- en Westsouburg, Scherpenisse, St. Jan Steen, St. Kruis, St. Laurens, St. Maartensdijk en Westkapelle, werd het bijzonder toezigt op den gezondheidstoestand opgedragen aan eenen geneeskunstoefenaar, bijgestaan hetzij door een of meer deskundigen, hetzij door twee of drie leden van den gemeenteraad, terwijl te Arnemuiden, Bommenede, Borsselen, Cadzand, Domburg, Graauw, Ritthem, Wissekerke en Zuiddorpe, de collegien van burgemeester en wethouders zich met dat toezigt hebben belast.

In de overige kleinere gemeenten zijn geene bepalingen van dien aard tot stand gekomen, deels uit hoofde van gebrek aan ervaren personeel, deels omdat men meende in de plaatselijke verordeningen voldoende waarborgen, in het belang van den openbaren gezondheidstoestand te vinden.

Het personeel der geneeskunstoefenaren in deze provincie, bestond bij den aanvang dezes jaars uit: 45 medicine-doctoren, 15 chirurgie-doctoren, 58 heelmeesters, 112 plattelands-heelmeesters, 3 gepensioneerde officieren van gezondheid, 25 artis obstetricie-doctoren, 121 vroedmeesters, 30 vroedvrouwen, 61 apothekers, 2 drogisten, en 1 tandmeester, mitsgaders 12 gebrevetteerde veeartsen.

Het getal verpleegden in de gasthuizen, en in de andere mede tot verpleging van zieken ingerigte gestichten, was als volgt: in het gasthuis te Middelburg 262, waarvan 173 herstelden en 41 overleden; in het gasthuis te Aardenburg 63, waarvan 7 overleden; in het gasthuis te Sluis 22, waarvan 10 herstelden en 5 overleden; in het gesticht te Goes 66, waarvan 20 herstelden en 13 overleden; in het gesticht te Vlissingen 41, waarvan 34 herstelden en 5 overleden; in het gesticht te Veere 1 lijder, welke herstelde.

De gemeente-apotheek, in 1856 voor het eerst in werking gekomen te Goes, voldoet geheel aan de verwachting.

De gezondheidstoestand van het vee kan, over het algemeen, gunstig worden genoemd. Heerschende ziekten van kwaadaardige soort werden niet waargenomen, wel vertoonden zich in Zuidbeveland, Schouwen, Duiveland en het westelijk gedeelte van Walcheren, de droes- en catharale ziekten onder de paarden, maar in veel mindere mate dan in het vorig jaar.

Het gewest bleef in 1856 van de longziekte verschoond.

Het mond- en klaauwzeer vertoonde zich op eenen runderstal onder de gemeente Nieuwerkerk; de ziekte schijnt zich niet te hebben uitgebreid.

De ziekte welke, in 1855, genoegzaam door geheel het rijk, onder de varkens heerschende was, en zich alstoen ook in deze provincie heeft voorgedaan, werd wederom hier en daar, met name in het voormalig 5de district waargenomen. Zij had meestal doodelijke gevolgen, die echter, meent men, door het tijdig inroepen van hulp van bevoegde veeartsen hadden kunnen worden voorgekomen.

Nationale militie en schutterijen.

Nationale militie.

De werkzaamheden voor de ligting van 1857 zijn naar behooren volbragt.

Er werden om aan de loting deel te nemen, 1829 jongelingen ingeschreven, welk getal dat van het jaar 1856 met 161 te boven gaat.

Slechts één jongeling heeft zich niet binnen den bij de wet bepaalden termijn laten inschrijven. Zijne ouders op wie, bij zijne afwezigheid ter uitoefening der buitenlandsche zeevaart, de verpligting daartoe berustte, hadden de aangifte daarvoor uit onkunde te laat gedaan.

Een ander jongeling, die wegens landlooperij aangehouden en op 2 januarij ll. naar de Ommerschans opgezonden was, is niet kunnen worden ingeschreven, daar zijn onderstandsdomicilie niet bekend was en het onderzoek daarnaar eerst op het laatst der maand april de gemeente heeft aangewezen, die daarvoor moest worden gehouden.

Voor dezen loteling is bij de regering aanzoek gedaan om hem alsnog tot eene naloting toe te laten.

Van het getal ingeschrevenen werden: aangewezen voor de dienst 962, voor één jaar vrijgesteld 667, finaal vrijgesteld 200; te zamen 1829.

Van dat der geadjourneerde dienstpligtige lotelingen, wier redenen van vrijstelling op nieuw moesten worden onderzocht, zijn in dit jaar: finaal vrijgesteld 153, voor één jaar vrijgesteld 682, aangewezen voor de dienst 131; te zamen 966.

Het aandeel van het door deze provincie te leveren gewoon contingent, werd bij Zr. Ms. besluit van 3 januarij ll., bepaald op 464 man; terwijl het buitengewoon kontingent, ter vervanging der aan de korpsen ontbrekende manschappen, volgens art. 15 der wet van den 8 januarij 1817 (staatsblad no. 1), bedroeg 27. Het bedrag van het gewoon- en buitengewoon kontingent was alzoo te zamen 491 man.

Tot dusver zijn werkelijk voor het kontingent ingelijfd 463 man.

Van 21 reclames is bij 12 de uitspraak van den militieraad gehandhaafd, terwijl die bij 8 is verbeterd, zijnde 1 reclame te laat ingekomen.

De militie-commissaris A. J. M. van der Mey is als zoodanig vervangen door den gepensioneerden luitenant-kolonel van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs J. Muschart. Gedurende de vacature heeft het lid der staten de heer Z. Snijder, daartoe gecommitteerd, welwillend die betrekking op zich genomen en met ijver volbragt.

Schutterijen.

De toestand van de dienstdoende en rustende schutterijen is bevredigend.

De kaders van officieren en onderofficieren worden, zoo veel mogelijk, voltallig gehouden.

Er is eene kommandantsplaats opengevallen bij het bataillon rustende schutterij no. 5, door het overlijden van den heer majoor J. C. de Potter. Door de benoeming van den heer kapitein S. J. Hoffman, bij de schutterij, tot majoor-kommandant, is in die betrekking voorzien.

Het bij koninklijk besluit van den 5 december 1851 (staatsblad no. 149), ingestelde eereteeken, tot belooning van eervolle en langdurige werkelijke dienst, is uitgereikt aan 1 officier en 5 onderofficieren en schutters.

Bij de voorloopige vaststelling van de rekening van eene der dienstdoende schutterijen, had de gemeenteraad de ontvangst vermeerderd met het bedrag van opgelegde, doch niet ingevorderde boeten, en had alzoo den schuttersraad daarmede bezwaard gelaten.

Gedeputeerde staten beschouwden den raad daartoe onbevoegd, doch het ingewonnen gevoelen van den minister van binnenlandsche zaken *stemde met dat van dien gemeenteraad* overeen, omdat de schuttersraden bepaaldelijk zijn belast met de invordering en verantwoording aan de gemeentebesturen van de geldboeten uit, kracht van de wet op de schutterij opgelegd. Dien ten gevolge is het besluit tot vaststelling der rekening in zoo verre gewijzigd dat de som in kwestie daarin wel niet als werkelijk ontvangen is opgenomen, doch in die van 1857 moet worden verantwoord.

De dienstdoende schutterijen (te Goes, Middelburg, Vlissingen en Zierikzee) zijn sterk actief 725 en reserve 541, is 1266; en de 3 heele en 3 halve bataillons rustende: 2390 actief en *2514 reserve, maakt 4904, en alzoo het geheel 5170. De sterkte* van den 1sten ban bedraagt 1019 bij de dienstdoende en 4363 bij de rustende schutterijen, dus 5382 in 't geheel.

Door een gemeentebestuur werd de vraag gedaan of iemand, krachtens art. 54 en 62 der wet op de schutterijen van den 11 april 1827 (Staatsblad no. 17), veroordeeld tot wegzending uit de schutterij en boete van f 50 voor elk jaar van zijnen nog overigen diensttijd, tot betaling van die boete kan worden gecontringeerd door middel van provoost-arrest, krachtens art. 71 dier wet. Naar het oordeel van de ministers van binnenlandsche zaken en justitie, kunnen zoodanige personen niet meer als leden der schutterij beschouwd worden en moet de vraag alzoo ontkennend beantwoord worden.

Kerkelijke zaken.

Te Biervliet werd, na het nit den weg ruimen der moeijelijkheden betreffende de plaats van vestiging van het kerkgebouw, eene roomsch katholieke parochie opgerigt en erkend. Een desservant werd daarvoor op f 400 rijks jaarwedde benoemd, en eene kerkfabriek ingesteld.

Het getal leeraren onderging verandering door dat te Middelburg de toegestane boventallige predikantsplaats bij de nederduitsche hervormde gemeente vervuld is; terwijl na het overlijden van den pastoor te Kwadendamme (Hoedekenskerke) de aan hem wegens ouderdom toegevoegde kapellaan, vertrok.

Het provinciaal collegie van toezigt over de kerkelijke administratie bij de hervormden ziet steeds toe op behoorlijke naleving van het voorgeschrevene bij de bestaande verordeningen.

Ten gevolge van Zr. Ms. besluit van den 1 april 1856, werd het reglement op de administratie der kerkelijke fondsen en de kosten van de eeredienst bij de hervormden in dit gewest, volledig ingevoerd bij de hervormde gemeente te Wemeldinge, aan welke vroeger eene uitzondering van dat reglement was verleend.

In het bestuur der roomsch katholieke kerk bleef de invoering van sommige nieuwe voorschriften nog achter. De voor de parochiale kerkbesturen in de bisdommen van Haarlem en Breda vastgestelde reglementen namelijk, traden in Zeeland nog niet in werking, zoo dat de daarmede in verband staande kanonieke oprigting der parochien ook nog geen plaats vond. Daarvan is ten minste niets bekend.

De kerkgebouwen, consistorien en pastorien waren meerendeels in goeden toestand.

Te Arnemuiden is de aanbesteding geschied van het afbreken *van het oude en het bouwen van een nieuw kerkgebouw.*

Voorts werden er aanzienlijke herstellingen en verbeteringen ondernomen, aan het kerkgebouw der hervormde gemeente te Wemeldinge, alsmede aan de pastorij van die te St. Maartensdijk. Voor de werken aan deze pastorij is met bewilliging van gedeputeerde staten eene geldleening van f 4000 gedaan.

Subsidien werden verleend, te weten:

aan de roomsch katholieke gemeente te St. Jansteen, een nader rijks subsidie van f 1,300 voor den bouw harer nieuwe kerk met toren, vermeld in het vorig jaarverslag, die in 1856 niet geheel is voltooid;

aan de nieuwe roomsch katholieke gemeente te Biervliet, een rijks subsidie van f 1,250 voor den bouw harer kerk;

aan de hervormde gemeente te Oosterland, door de algemeene synode der nederlandsche hervormde kerk, een subsidie van f 1000, uit het fonds voor noodlijdende kerken en personen; alsmede op hare voordragt, vervolgens ook een subsidie van f 2,000 uit 's rijks kas, als eene tegemoetkoming in de kosten van den bouw der nieuwe pastorij, waarvan in het jaarverslag over 1853 melding is gemaakt. Ten zelfden einde werd door den ambachtsheer, jhr. Steengracht van Oosterland te 's Gravenhage, een som van f 500 gegeven en daarenboven door een aantal gemeenteleden nog eene som van f 2,079 vrijwillig bijeengebragt. De gemeente is daardoor in staat geweest het aanvankelijk voor dien bouw opgenomen kapitaal geheel af te lossen.

De regering heeft uitzigt gegeven, dat in de gemeenten, waar de bezoldiging van den predikant, wegens tractement uit 's rijks kas en vaste toelagen uit andere fondsen, te zamen geene f 800 's jaars bedraagt, de bezoldiging tot dat bedrag zal worden opgevoerd bij wijze van alterum tantum, en dus in het geval dat de betrokken gemeenten genegen zijn, de helft bij te dragen in de som welke tot de bedoelde aanvulling zal worden vereischt.

Naar aanleiding van Zr. Ms. besluit van den 6 november 1855, werden de goederen van de walsche gemeente te Goes, van de beheerders dier goederen, die zich tot de afgifte daarvan bereid hadden verklaard, overgenomen door kerkvoogden der nederduitsche hervormde gemeente aldaar, ten overstaan van notabelen, ten einde met de eigendommen van deze gemeente te worden vereenigd, en, behoudens de vervulling van eenige door de bedoelde beheerders verlangde voorwaarden, ten haren behoeve te worden beheerd.

Het kerkbestuur der roomsch katholieke gemeente te Kwadendamme (Hoedekenskerke) werd door Z. M. gemagtigd tot aankoop van een perceel weiland te Hoedekenskerke, groot 74 roeden 80 ellen, voor f 340, alsmede van eene schuldbekentenis, groot in kapitaal f 3000, rentende 4½ pct. 's jaars, gevestigd als eerste hypotheek op voldoend onderpand, voor het volle *bedrag van het kapitaal.*

De volgende legaten zijn bekend geworden:

aan de nederduitsche hervormde kerk te Middelburg, door wijlen mevrouw S. P. de Fremerij, weduwe van den heer mr. F. Pous, te Middelburg f 1000, vrij geld, en door wijlen den heer mr. J. G. Hinlópen aldaar f 500, vrij geld; dit laatste legaat om uitsluitend te dienen voor een orgel in de Koorkerk;

aan de evangelisch-luthersche kerk te Middelburg, door wijlen den heer A. Casteleyn, te Amsterdam, f 100, vrij van successieregt;

aan de roomsch katholieke kerk te Groenendijk, behoorende *tot de burgerlijke gemeente Hontenisse, door wijlen* Isabella Verdurmen, weduwe van I. F. de Maat, f 200, en door wijlen Isabella van Waterschoot, twee certificaten 3 pct. nationale schuld, het eene f 500 en het andere f 200 groot; de beide legaten onder den last van het verrigten van kerkelijke diensten voor de erflaters en andere personen;

aan de roomsch katholieke kerk te Kwadendamme (Hoedekenskerke), door wijlen den heer P. Borsten, in leven pastoor bij de roomsch katholieke gemeente te Kwadendamme, een gedeelte zijner nalatenschap, dat op een zuiver bedrag van nagenoeg f 6707 is geschat; onder den last van het maken van een *gemetseld graf voor den erflater, alsmede van een jaarlijksche* uitkeering van f 200 aan Catharina de Belder, gedurende haar leven, en van f 150, gedurende 30 jaren aan de roomsch katholieke armen aldaar.

Alsmede de schenkingen:

door den heer J. B. Thomaes, een perceel zaailand, gelegen in de Spuikom te Biervliet, groot 88 roeden 70 ellen, voor den bouw van de kerk der nieuw opgerigte roomsch katholieke parochie aldaar;

door den heer F. Huyghe, een woonhuis met schuur, stal en aanhoorig erf, gelegen binnen Biervliet, groot 3 roeden 80 ell., *voor de vestiging van de pastorij dier parochie.*

Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

Scholen voor lager onderwijs.

Het getal openbare lagere scholen bedroeg 139 met 3 bijzondere der 1ste klasse en 17 der 2de klasse. In het geheele jaar gingen voor korteren of langeren tijd ter school 12,748 jongens en 9,144 meisjes.

Van de onderwijzers waren 3 van den 1sten, 100 van den 2den, 42 van den 3den, 5 van den 4den en 2 zonder rang; en van de ondermeesters 22 van den 2den, 63 van den 3den, 17 van den 4den en 1 zonder rang, voorts 58 kweekelingen, 7 schoolhonderessen met 8 secondantes.

Nieuwe scholen werden niet opgerigt. Alleen is het onderwijs op de israëlitische school te Zierikzee, die volgens het jaarverslag over 1855 stilstond, sedert 1 november 1856 hervat. Deze school is dus weder onder het getal scholen opgenomen, waardoor dit ééne en wel eene openbare meer bedraagt dan het vorige jaar.

Uitsluitend kostscholen bestonden ook in 1856 niet. Er waren weder 6 dag- en kostscholen voor jongens, met 182 leerlingen, en 5 zoodanige voor meisjes, met 140 leerlingen. Die 11 dag- en kostscholen zijn onder de 159 scholen, welke in 1856 aanwezig waren, begrepen.

Aan den huisonderwijzer A. Prince te Vlissingen, werd door het gemeentebestuur niet toegestaan de gevraagde oprigting eener fransche en engelsche dag- en avondschool. Zijn beroep, eerst op gedeputeerde staten en nader op den minister van binnenlandsche zaken bleef, vruchteloos omdat die uitspraak, zonder hooger beroep, toekomt aan het gemeentebestuur.

Het getal schoolgangers bleef nagenoeg gelijk aan dat van 1855. Eenige vooruitgang was echter te bespeuren onder de schoolgangers in den zomer. Deze gunstige omstandigheid vertoonde zich ook in het doorloopend getal, in het bijzonder tot de eenigzins afgenomen bevolking der provincie.

In verhouding tot de vorige bevolking op 1 januarij 1856, bestaande toen uit 161,985 zielen, gingen, op de 1000 zielen, des winters 109,5 en des zomers 80,8 ter school. Het doorloopend getal stond als 135 tot 1000 inwoners.

Er waren, buiten het onderwijzend personeel op de scholen, nog 18 huisonderwijzers en 4 huisonderwijzeressen.

De onderwijzer in de openbare school te 's Gravenpolder J. van Dijke smaakte het voorregt het feest te vieren zijner 50jarige trouwe en ijverige pligtvervulling als hoofdonderwijzer, waarbij hem door Z. M. de te dier zake ingestelde zilveren medaille werd verleend, en ook van wege de provincie een geschenk werd vereerd.

De acte van algemeene toelating van den onderwijzer te Graauw c. a. moest daarentegen ingetrokken worden, wegens voortdurende dronkenschap en slecht gedrag.

Eenige in bekrompene omstandigheden verkeerende onderwijzers bekwamen tegemoetkoming. Z. M. verleende aan eenen openbaren onderwijzer in het vijfde schooldistrict eene verhooging ad f 25 zijner rijkstoelage; alsmede gratificatiën aan drie openbare onderwijzers, waarvan een in het eerste schooldistrict ad f 25, een in het tweede schooldistrict tot gelijk bedrag, en een in het derde schooldistrict ad f 50.

Gedeputeerde staten verstrekten eene som van f 576 uit de provinciale fondsen voor toelagen aan 23 onderwijzers, onder verpligting om daarmede te voorzien in de schoolgelden en schoolbehoeften van kinderen van niet bedeelde minvermogende.

De volgende vernieuwingen of belangrijke verbeteringen aan schoollokalen hadden plaats:

Het verbouwen van een gedeelte van het raadhuis te Aardenburg, geheel voor rekening der gemeente, tot een zeer doelmatig schoollokaal, waarvan de kosten f 979 beliepen. Tot woning van den onderwijzer werd een ander, daartoe mede geschikt gedeelte bestemd. Het gemeentebestuur stelde zich voor, de aan die woning nog noodige veranderingen te doen plaats vinden.

De bouw van een nieuw schoollokaal te Colijnsplaat, waarvan de kosten, met inbegrip van de nieuwe consistorie voor de hervormde gemeente, in het VIde hoofdstuk van dit verslag vermeld, f 6,417 hebben bedragen. Voor het schoollokaal werd verleend door het rijk, een subsidie van f 1,000, en door de provincie een subsidie van f 600, alsmede een renteloos voorschot van f 2,500. *Overigens werden de kosten door de gemeente gedragen.*

De vergrooting van het schoollokaal en de verbetering der schoolmeubelen te Elkerzee, waartoe eene som van f 880 vereischt werd, die de provincie aan de gemeente verstrekte, door een subsidie van f 400, en een renteloos voorschot van f 480.

De vernieuwing of verbetering van de gebouwen der openbare fransche dag- en kostscholen voor jongens en voor meisjes te Goes, waarvan de door de gemeente gedragen wordende kosten eene som van f 5,028, zullen beloopen.

Eene belangrijke verbetering, door de bemoeijingen der hervormde kerk te Wolphaartsdijk, aan het schoollokaal aldaar, dat tegen het kerkgebouw staat.

Door het rijk werd ook aan de gemeente Brouwershaven, een subsidie van f 800 verleend, voor de vergrooting van het schoollokaal aldaar, die echter nog moest plaats hebben.

Van wege de provincie werd nog aan de bijzondere school der tweede klasse op het onderdeel van de gemeente Biervliet, genaamd Nieuwland, een stel nieuwe leestafels naar de leerwijze van Prinsen, alsmede de noodige hoeveelheid gedrukte letters en leesteekens, voor de letterkast, een en ander ter vervanging *van het versletene, ten geschenke gegeven.*

Scholen van bijzonderen aard en strekking.

Daartoe behoorden:

11	bewaarscholen	met	1807	leerlingen.
8	herhalingscholen	„	307	„
6	zondagscholen	„	339	„
11	zangscholen	„	452	„
6	gymnastiescholen	„	211	„
51	matressen-, brei- en naaischolen	„	871	„

Van deze waren uitsluitend armenscholen:

4 herhalingscholen, 6 zondagscholen en 3 matressenscholen, terwijl de scholen waar betalende en niet betalende bijeen zijn, bestaan uit:

5	bewaarscholen	met	721	leerl.	op 15 julij.
1	herhalingschool	„	22	„	„
7	zangscholen	„	222	„	„
3	gymnastiescholen	„	84	„	„
5	matressenscholen enz.	„	57	„	„

Den schoolopziener in het eerste schooldistrict, gelukte het op twee verschillende dorpen aldaar, door de welwillende behartiging van aanzienlijke vrouwen, naaischolen te doen vestigen.

Het cijfer der matressenscholen is veel hooger dan dat van 1855. Dit is echter niet het gevolg van vermeerdering dier scholen maar van het aan toezigt onderwerpen van verschillende kleine inrigtingen van dien aard, welke vroeger onwettig bestonden.

De industrieschool te Middelburg bleef, niettegenstaande de beperktheid der geldmiddelen waarover zij te beschikken heeft, aan het doel harer inrigting beantwoorden. Het onderwijs bepaalde zich tot de nederduitsche taal, de aardrijkskunde, het rekenen, de algebra, het lijnteekenen, de meetkunde en de werktuigkunde. Het getal leerlingen was 61, waarvan 2 jonge onderwijzers, 15 nog schoolgaanden, 8 timmerlieden, 5 schrijnwerkers, 3 wagenmakers, 8 schilders, 2 smeden, 2 horlogiemakers, 2 kantoorbedienden, 1 winkelbediende, 1 houtkooper, 1 steenhouwer, 1 beeldhouwer, 1 glazenmaker, 1 stukadoor, 1 kleermaker en 2 zonder bedrijf.

De kosten dezer school werden bestreden uit de opbrengst van eene zeer geringe bijdrage der leerlingen, en uit subsidien van de Maatschappij tot bevordering van nijverheid, de teekenakademie en het departement der maatschappij Tot nut van 't algemeen.

Met gemeenschappelijk overleg van de besturen dier instellingen, werd een nieuw reglement voor de school vastgesteld.

(Wordt vervolgd.)

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.